

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 21 maja 2024 r.

ZP-NKWR.431.2.16.2024.TB

Pan
Adrian Pożoga
Dyrektor Domu Dziecka „Promyk”
w Wilkowie - Osiedlu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 17 – 19 kwietnia 2024 r. na podstawie art. 122 i art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zwanej dalej „ustawą” (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.) kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu: Tomasz Borecki – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolerów i Edyta Kubicka – główny specjalista, przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Domu Dziecka „Promyk” przy ul. Jana Kochanowskiego 4A w Wilkowie - Osiedlu, zwanego w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką” lub „Domem”.

Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania przez Placówkę standardów opieki i wychowania, przestrzegania Praw Dziecka oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2024 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 kwietnia 2023 r. do dnia 17 kwietnia 2024 r. funkcję Dyrektora Placówki pełnił Pan Adrian Pożoga, odpowiedzialny za realizację zadań w ocenianych obszarach. W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów ustawy, która mogła wpłynąć na obniżenie standardów opieki i wychowania. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń złożonych przez Dyrektora Placówki, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe, wizji lokalnej placówki opiekuńczo - wychowawczej oraz obserwacji i rozmów z wychowankami. Kontrola została odnotowana w Książce kontroli pod nr 48.

Ilekcroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.).

Dom Dziecka „Promyk” jest placówką opiekuńczo - wychowawczą typu rodzinnego zapewniającą miejsca dla 8 wychowanków i działającą na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego nr ZP-NKWR.9423.2.5.2021.PSZ z dnia 24 marca 2021 r. Na dzień kontroli zgodnie z ewidencją w Placówce umieszczonych było 10 wychowanków, w tym 2 przebywających na co dzień poza nią (Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Wojcieszowie). Na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 95 ust. 4a ustawy, Wojewoda Dolnośląski umożliwił umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci w Placówce (zezwolenie nr ZP-NKWR.940.4.6.2021.EM z dnia 19 kwietnia 2021 r.).

Zgodnie z art. 101 ust. 2 ustawy, Placówka działa w oparciu o Regulamin organizacyjny, który został przyjęty uchwałą nr 173/2021 Zarządu Powiatu Złotoryjskiego z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie Regulaminu organizacyjnego Domu Dziecka „Promyk” w Wilkowie – Osiedlu. Treści dokumentu są zgodne z zapisami ustawy, a także dookreślono w nim typ placówki opiekuńczo – wychowawczej jako rodzinny.

(dowód: akta kontroli str. 21, 35)

Zgodnie z zapisem § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną. Podczas kontroli stwierdzono, że zatrudniony w Placówce pedagog opracowywał ten dokument zgodnie z obowiązującymi przepisami. Przedstawione dokumenty zawierały analizę wszystkich obszarów wskazanych w § 14 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia. W trakcie kontroli wykazano, że wychowanek A.E. nie miał diagnozy psychofizycznej sporządzonej w Placówce. Podstawą opracowania jego planu pomocy stanowiła diagnoza przygotowana w Domu Dziecka w Wilkowie – Osiedlu, w którym przebywał wcześniej. Stanowi to nieprawidłowość. Kolejnemu dziecku (R.K.) pedagog sporządził diagnozę psychofizyczną po upływie blisko 19 miesięcy od momentu umieszczenia R.K. w Domu. Wcześniej obowiązywała diagnoza psychofizyczna i jej aktualizacja opracowane podczas pobytu podopiecznego w Domu Dziecka im. Jana Wyżykowskiego. Co również stanowi nieprawidłowość. Analogiczna sytuacja dotyczy wychowanka A.S. przyjętego do Domu w kwietniu 2021 r., u którego przedmiotowy dokument opracowano w grudniu 2022 r., a wcześniej opierano się na diagnozie psychofizycznej z poprzedniej placówki opiekuńczo – wychowawczej, co stanowi także nieprawidłowość.

(dowód: akta kontroli str. 35 - 37)

W świetle § 15, § 17 ust. 2 rozporządzenia oraz art. 100 ust. 1 ustawy dla dzieci opracowano plan pomocy dziecku, który zawierał wymagane rozporządzeniem elementy. Plany pomocy zawierały cele i działania krótko oraz długoterminowe, określały cel pracy z dzieckiem w zależności od jego sytuacji, tj.: powrót do rodziny, umieszczenie w rodzinie przysposabiającej lub zastępczej albo przygotowanie do usamodzielnienia. Dokumenty były opracowane na okres 3 lat. Po tym czasie powstawały nowe plany uwzględniające zmieniającą się sytuację dziecka. Zgodnie z § 15 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia, dokonywano ich modyfikacji nie rzadziej niż co pół roku. Plany pomocy dziecku były tworzone we współpracy z asystentem rodziny lub podmiotem odpowiedzialnym za pracę z rodziną. W przypadku dzieci (A.E., R.K., A.S.), o których wspomiano wcześniej, ich plany nie były tworzone w oparciu o opracowane w Placówce diagnozy psychofizyczne lub w ogóle nie zostały opracowane na nowo. Kontynuowano realizację planów sporządzonych podczas pobytu podopiecznych w poprzednich placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Powyższe stanowi nieprawidłowość.

(dowód: akta kontroli str. 38)

W placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia dla każdego dziecka powinno się prowadzić kartę pobytu zawierającą informacje: o znaczących dla dziecka wydarzeniach, postępach w nauce szkolnej, stanie zdrowia dziecka oraz ocenę aktualnej sytuacji dziecka. Natomiast w Domu przedmiotowy dokument zawierał opisy i informacje wskazane w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Wprawdzie w swoich treściach zawierały one dane odnoszące się do zapisów dookreślonych w § 17 ust. 2 rozporządzenia, to taki sposób dokumentowania stanowi uchybienie. W przyszłości należy prowadzić karty pobytu zgodnie z zapisami rozporządzenia odnoszącymi się do placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego.

(dowód: akta kontroli str. 39)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, placówka powinna zapewnić wychowankom wyżywienie dostosowane do ich potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia.

Dyrektor złożył oświadczenie, z którego wynika, iż w okresie objętym kontrolą wyżywienie dostosowane było do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia wychowanków. Podopieczni posiadali całodobowy dostęp do produktów żywnościowych i napojów, co również potwierdzili w toku rozmów z inspektorami. Wychowankowie, których wiek na to pozwalał, na co dzień wdrażani byli do samodzielnego przygotowywania posiłków. W okresie objętym kontrolą było jedno dziecko, które wymagało

stosowania specjalistycznej diety z uwagi na stan zdrowia. Natomiast nie zaistniała konieczność dostosowania wyżywienia do potrzeb kulturowych i religijnych. Wobec powyższego należy uznać, że Placówka zabezpieczała potrzeby żywieniowe na odpowiednim poziomie, dostosowane do potrzeb rozwojowych.

(dowód: akta kontroli str. 23, 25 – 26)

Dyrektor kontrolowanej jednostki oświadczył, że wychowankom zapewniono dostęp do opieki zdrowotnej. Dzieci w razie potrzeby korzystały z opieki lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub pediatry. Podopieczni otrzymywali leki przepisane przez lekarza, jak również wykonywano im zalecane badania. Byli też wyposażeni w wyroby medyczne: 1 podopiecznemu zapewniono okulary, a kolejnemu aparat ortodontyczny.

W okresie objętym kontrolą dzieci skorzystały z porad lekarzy specjalistów:

- pediatra – 10 osób;
- stomatolog – 2 osoby;
- ortodonta – 2 osoby;
- ortopeda – 1 osoba;
- chirurg – 1 osoba;
- pulmonolog – 1 osoba;
- gastroenterolog – 1 osoba;
- onkolog – 1 osoba;
- psychiatra – 2 osoby;
- okulista – 1 osoba;
- kardiolog – 1 osoba;
- neurlog – 1 osoba.

Wobec powyższego kontrolowana jednostka zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 - 4 rozporządzenia, zapewniała dzieciom dostęp do opieki zdrowotnej, zaopatrywała w wyroby medyczne i dostosowywała dzieciom wyżywienie z uwagi na stan zdrowia.

(dowód: akta kontroli str. 26 - 27)

Dyrektor Placówki złożył oświadczenie, iż zapewniano wychowankom dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych, a także pozalekcyjnych i rekreacyjno – sportowych oraz zapewniano pomoc w odrabianiu lekcji i udział w zajęciach wyrównawczych.

Podopieczni Placówki mieli zgodnie ze swoimi potrzebami, wskazaniem specjalistów dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych, rewalidacyjnych, w tym m.in. otrzymując pomoc w nauce i w odrabianiu zadań domowych. Umożliwiono im także

udział w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno - sportowych. Odbywały się one na terenie i poza terenem kontrolowanej jednostki. Zajęcia na terenie Placówki miały charakter ogólnorozwojowy, specjalistyczny/indywidualny i grupowy. Te ostatnie prowadzone były w formie: warsztatów tematycznych (m.in.: kulinarnych, plastycznych, twórczych), zajęć integracyjnych, rekreacyjnych, edukacyjnych. Stałym zwyczajem była organizacja urodzin dla wychowanków oraz wspólne spędzanie świąt.

Poza Placówką odbywały się między innymi zajęcia turystyczno-sportowe, organizowane przez wychowawców np.: wyjścia w góry, na basen oraz zajęcia w instytucjach współpracujących z Domem.

Wobec czego należy uznać, że zapisy § 18 ust. 1 pkt 5, pkt 11, pkt 12 rozporządzenia były realizowane.

(dowód: akta kontroli str. 31 - 34)

Stwierdzono, że zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. a i lit. c rozporządzenia, dzieci były wyposażone w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku oraz środki higieny osobistej, stosownie do wieku i ich indywidualnych potrzeb. Powyższe zostało potwierdzone w czasie przeprowadzanych rozmów z dziećmi oraz wizji lokalnej Domu.

(dowód: akta kontroli str. 23, 27 - 29)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia, placówka opiekuńczo – wychowawcza powinna zapewnić dzieciom zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego. Wizja lokalna jednostki potwierdziła, że w pokojach podopiecznych oraz świetlicy (tzw. pokoju dziennym) znajdowały się zabawki dostosowane do ich wieku oraz zainteresowań, np.: gry planszowe, klocki, lalki, pluszaki, książki, materiały papiernicze, a także sprzęt audiowizualny. Dodatkowo dzieci mogły korzystać z Sali Doświadczenia Świata i Sali Gier, które znajdowały się na terenie Centrum Administracyjnego Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Wilkowie – Osiedlu, zwanej dalej „Centrum”. Dzieci również potwierdziły posiadanie zabawek.

(dowód: akta kontroli str. 23, 28 - 29, 40 - 46)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia, placówka ma również obowiązek zapewnić wychowankom zaopatrzenie w podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Dzieciom zapewniono podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Były one kupowane zgodnie z potrzebami podopiecznych i uzupełniane na bieżąco.

(dowód: akta kontroli str. 30)

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia placówka powinna zapewnić wszystkim dzieciom od 5. roku życia kwotę pieniężną do własnego dysponowania w wymaganym

przedziale kwotowym. Analiza list wypłat kieszonkowego potwierdziła realizację ww. przepisu rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 21)

Wychowankom zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia, umożliwiono dostęp do nauki. W zależności od wieku uczęszczali oni do następujących jednostek oświatowych:

- szkoła podstawowa (4 wychowanków, w tym 2 realizuje naukę w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym),
- szkoła ponadpodstawowa (1 wychowanek).

Z uwagi na wiek dwoje dzieci nie podlegało obowiązkowi szkolnemu (niespełna 1 rok), a troje uczęszczało do przedszkola.

W okresie objętym kontrolą żaden z wychowanków nie korzystał z indywidualnego nauczania.

(dowód: akta kontroli str. 35)

Dokonując analizy przedstawionej podczas kontroli dokumentacji stwierdzono, że Placówka zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 13 i pkt 14 rozporządzenia, za wychowanków realizujących obowiązek szkolny w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym ponosiła opłaty (wyżywienia na podstawie not księgowych) oraz organizowała podopiecznym dowóz do tych jednostek własnym transportem. Dzieci uczęszczające do przedszkola i szkoły podstawowej w Wilkowie były odprowadzane i odbierane przez wychowawców, natomiast wychowankowi dojeżdżającym do szkoły ponadpodstawowej poza terenem Wilkowa, pokrywano koszty transportu.

(dowód: akta kontroli str. 21 - 22, 30, 47)

Placówka stanowi wyodrębniony lokal w nieruchomości przy ul. Jana Kochanowskiego 4A w Wilkowie - Osiedlu. Do dyspozycji dzieci była: w pełni wyposażona kuchnia z miejscem do wspólnego przygotowywania posiłków, zapewniającym odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności oraz miejscem do ich spożywania, dwie łazienki wraz z toaletami, które umożliwiały korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny. Zapewniono również miejsce do prania i suszenia odzieży. Część do wspólnych zabaw i spotkań stanowił pokój dzienny wyposażony w kanapę, sprzęt audiowizualny, regał (z gramami, książkami i zabawkami), duży stół z krzesłami i duży kolorowy domek dla dzieci do zabawy. Pokoje dwu-, trzy- oraz czteroosobowe urządzone były estetycznie i funkcjonalnie, odpowiednio do wieku dzieci. W każdym z nich były łóżka, szafy do przechowywania rzeczy osobistych i odzieży, biurka, krzesła oraz przedmioty osobiste

i zabawki dostosowane do wieku dzieci. Podopieczni mogli odrabiać lekcje w swoich pokojach lub przy stole w pokoju dziennym.

Mając na uwadze powyższe stwierdza się, że Placówka spełniała standardy określone w § 18 ust. 3 pkt 1 - 5 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 40 - 46)

Przedmiotem kontroli była także ocena zgodności zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymogami kwalifikacyjnymi. Dokonując analizy akt osobowych ustalono, że wszyscy wychowawcy zatrudnieni w Placówce posiadali dyplomy ukończenia studiów wyższych, o których stanowi art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy oraz zostali zweryfikowani w zakresie, o którym mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1 - 4 ustawy. Wyjątek stanowił jeden wychowawca, który nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 98 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy, co stanowi nieprawidłowość. W Domu z dziećmi pracowali również pedagog i pracownik socjalny zatrudnieni w Centrum. Osoby te spełniały wymogi kwalifikacyjne. Dyrektor Placówki Pan Adrian Pożoga zatrudniony na ¼ etatu posiadał kwalifikacje zawodowe zgodne z art. 97 ust. 4 ustawy.

W Domu były zatrudnione dwie osoby do obsługi i administracji, które spełniały wymogi określone w 98 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 48 - 49)

W trakcie kontroli ocenie poddano również stan przestrzegania Praw Dziecka. Oceny w tym zakresie dokonano na podstawie rozmów z wychowankami oraz obserwacji ich zachowań. W trakcie rozmów podopieczni Placówki zachowywali się spokojnie, byli otwarci, komunikatywni i chętnie udzielali odpowiedzi na zadawane pytania. Pokazywali zabawki, opowiadali o bajkach i filmach. Odnosili się również pozytywnie do osób pracujących w Domu. Podczas czynności kontrolnych ustalono, że dzieciom wypełniano czas wolny, np. poprzez organizowanie różnego rodzaju gier, zabawy, wyjść rekreacyjnych. Żaden z rozmówców nie sygnalizował przemocy lub niewłaściwego zachowania ze strony pracowników Placówki.

Wobec powyższego należy uznać, że Prawa Dziecka były przestrzegane.

(dowód: akta kontroli str. 23)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Domu Dziecka „Promyk” przy ul. Jana Kochanowskiego 4A w Wilkowie - Osiedlu stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Diagnoza psychofizyczna dziecka nie była sporządzana niezwłocznie po jego umieszczeniu w Placówce.

2. Plany pomocy dziecku nie były sporządzane na podstawie diagnozy psychofizycznej dziecka.
3. Jeden z wychowawców nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 98 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Diagnozę psychofizyczną sporządzać niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Podstawa prawna: § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

2. Plany pomocy dziecku opracowywać na podstawie diagnozy psychofizycznej dziecka.

Podstawa prawne: § 15 ust. 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

3. Na etapie zatrudniania osób pracujących z dziećmi weryfikować spełnianie wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy.

Podstawa prawna: art. 98 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst. jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.).

W terminie do 1 lipca 2024 r. proszę powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu.

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Tomasz Forch
.....
(przewodniczący zespołu kontrolnego)

GŁÓWNY SPECJALISTA

Ewelina Kubiśka
.....
(kontroler)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Olenińczak
.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)
w Wydziale Zarówno i Polityki Społecznej